

Ingeborg Bachmann en de eenzaamheid van een taalvaardige vrouw

*Ingeborg Bachmann
door Junius*

In november 1973 overleed de Oostenrijkse schrijfster Ingeborg Bachmann aan de gevolgen van brandwonden die ze had opgelopen in haar Romeinse woning. Een dood die velen zich herinneren, beter meestal dan het leven dat eraan voorafging. Een leven dat nochtans niet grijs en monotoon was maar dat integendeel een onophoudelijk gevecht was met zichzelf en met de buitenwereld.

Ingeborg Bachmann was 27 – zij

was geboren in 1926 – toen haar eerste gedichten verschenen. Zij werd op slag beroemd en zou nooit meer echt van het etiket “dichteres” afgeraken. Het is pas na haar dood dat er verhalenbundels, essays en een roman gepubliceerd werden, die aantoonde dat zij nog heel wat meer literaire gaven bezat.

Uit de verhalenbundel *Simultan* pikten we het titelverhaal en bogen het om tot een luisterspel. Aan de hand van innerlijke monologen en

korte dialogen, die zich afspelen in de concrete werkelijkheid of in een droomwereld, tekent Bachmann een portret van de geestelijke kronkels van een simultaanvertaalster; een vrouw die over een verbluffende taalvaardigheid beschikt maar die niet in staat is haar innerlijke leefwereld onder woorden te brengen. *Simultaan* is een verhaal over onmacht, isolement en diepe eenzaamheid.

Greet Pernet

“Het decor van Ingeborg Bachmanns proza is telkens weer Oostenrijk, Wenen: een plaats vol van oude glorie, voor het wereldgebeuren niet langer van betekenis, eigenlijk al vergaan, maar precies daarom voor Ingeborg Bachmann de plaats van waaruit onze zieke wereld het best te beschrijven valt.”

Ingeborg Dusar, *Schrijven om te overleven*, in *Standaard der Letteren*, 31 december 1983.

“Dann begann sie unvermittelt vom Schreiben zu sprechen: ‘Am Anfang ist es ein Geheimnis, das man hütet. Eines Tages kann man es nicht mehr aushalten und zeigt, was man geschrieben hat, jemandem, von dem man glaubt, dass er es verstehen und beurteilen kann. – Ueber die meisten Sätze erschrickt man, wenn man sie wiederliest; denn man erkennt, dass sie schlecht sind. So ist es mir gegangen. Man schreibt und schreibt, und

nur selten – in einigen Sätzen – entdeckt man den Zusammenhang von allem. Manche Wörter sind wie Geschenke. Das gibt einem Hoffnung.’”

Michael Astroh, *Erinnerung an Ingeborg Bachmann, Rekonstruktion eines Besuchs*, in *Neue Zürcher Zeitung*, 14 april 1974.